การศึกษาปัญหาการดำเนินงานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ระดับตำบล จังหวัดลำพูน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

The Study of the Operational Problems of Subdistrict Non - Formal and Informal Education Centers in Lampoon under Office of the Non - Formal and Informal Education

จันทร์ศิริ ปัญญาวงค์[1], สุพัฒนา หอมบุปผา[2], ปพนสรรค์ โพธิพิทักษ์[3]
Junsiri Punyawong[1], Supattana Hombubpha[2], Paponsan Potipituk[3]
Corresponding Author E-mail: junsiri.p@nsru.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อการศึกษาการศึกษาปัญหาการดำเนินงานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบล จังหวัดลำพูน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จำนวน 51 แห่ง ประชากร ได้แก่ ครู กศน.ตำบล สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำพูน จำนวน 51 แห่ง จำนวน 51 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง 0.98 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า

ปัญหาการดำเนินงานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบล จังหวัดลำพูน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำพูน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ปัญหาการดำเนินงานของสถานศึกษาสูงสุดคือ ด้านการมีส่วนร่วม รองลงมา คือ ด้านบริหารจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านที่ต่ำสุด คือ ด้านการติดตามประเมินผลและรายงานผล

คำสำคัญ: การศึกษาปัญหา, การศึกษานอกระบบ, การศึกษาตามอัธยาศัย

[1] นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
[1] Student in Master of Education Degree, Educational Administration, Nakhon Sawan Rajabhat University.
[2] อาจารย์ที่ปรึกษา,คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
[2] Advisor, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University
[3] อาจารย์ที่ปรึกษา,คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
[3] Advisor, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

Abstract

The purpose of this research was to study the operational problems of 51 Subdistrict Non-Formal and Informal Education Centers in Lampoon under the Office of the Non-Formal and Informal Education. The research population was 51 teachers from 51 Subdistrict Non-Formal and Informal Education Centers in Lampoon. The research instrument was 5 rating scales questionnaire with validity at 0.98 level. The data were analyzed using frequency, percentage, mean ($\bar{x}$), and standard deviation (σ). The research findings were as follows:

The overall operational problems of Subdistrict Non-Formal and Informal Education Centers in Lampoon under Office of the Non-Formal and Informal Education were at a moderate level. When each aspect was considered, it was found that the aspect with the highest problem was participation, followed by management, organizing activities, learning, respectively. The problem with the lowest level was monitoring, evaluation and reporting.

Keywords: The Study Problems, Non-Formal Education, Informal Education

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 25 ระบุว่า “รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์กีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งเรียนรู้อื่นอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ และมาตรา 29 ระบบว่า “ให้สถานศึกษากับบุคคล ครอบครัว ชุมชน และองค์กร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชนองค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายใต้ชุมชนในชุมชนมีการจัดการด้านอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิ ปัญญาท้องถิ่นและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการทั้งเนื้อหาวิชาการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน (สำนักงานการศึกษานอกโรงเรียน, 2554, หน้า 94)

พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พุทธศักราช 2551 ตามมาตรา 6 การส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ให้ยึดหลักการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจและวิถีของผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้มีความหลากหลายทั้งส่วนที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นและส่วนที่นำเทคโนโลยีมาเพื่อใช้การศึกษา และมาตรา 11 เพื่อประโยชน์ในการจัดการและพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในส่วนราชการหน่วยงานหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องร่วมมือกับภาคีเครือข่ายเพื่อดำเนินการ จัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการเรียนรู้ เช่น แหล่งเรียนรู้ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สื่อเทคโนโลยีที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสเข้าถึงการเรียนรู้ (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2551, หน้า 5)

การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561) ได้ให้ความสำคัญเรื่องการศึกษาและการเรียนรู้ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทยเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารจัดการเพื่อให้คนไทยได้เรียนรู้ตล อดชีวิต ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอย่างมีคุณภาพให้บรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ “คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ” กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้มีนโยบายให้มีการจัดตั้งศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบล (กศน. ตำบล) ขึ้นเพื่อให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ระดับตำบลเป็นแหล่งเรียนรู้ สำหรับประชาชนได้ใช้ในการแสวงหาความรู้เพื่อให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ การศึกษาของมนุษย์สามารถเกิดขึ้นได้ตลอดชีวิตทุกสถานที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากได้มีระบบการจัดการให้สถานที่เหล่านั้นมีบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ เป็นสถานที่เหมาะสมและอยู่ใกล้ผู้เรียนมากที่สุด มีการบริการสื่อการเรียนการสอนทุกประเภทตามความต้องการของผู้เรียนจัดกระบวนการเรียนรู้และกระบวนการพบกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพมีบุคลากรที่ทาหน้าที่อำนวยการความสะดวกให้คำแนะนำและคำปรึกษาและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องให้กับประชาชนตลอดเวลา ซึ่งสถานที่ใดที่มีลักษณะดังกล่าว ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนหรือ กศน. ตำบล (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2553, หน้า 2)

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตาบลได้ดำเนินการจัดตั้งขึ้นครอบคลุมในพื้นที่ทุกตำบลมีประโยชน์ต่อการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่ผู้รับบริการสามารถเข้ามาใช้บริการจากสื่อแหล่งวิทยาการและผู้รู้เพื่อให้ได้ความรู้และทักษะตามต้องการ ดังนั้นการให้บริการจะต้องมีรูปแบบที่หลากหลาย และเอื้ออำนวยให้ผู้รับบริการสามารถเลือกใช้ตามความต้องการความพร้อมและความเหมาะสม ในการศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเองเพื่อให้ได้ความรู้ที่หลากหลาย และกว้างขวาง ตามที่ต้องการ โดยมี ครู กศน. ตำบล ที่ให้บริการครบทุกตำบล ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบล (กศน. ตำบล) ของสำนักงานส่งเสริมการศึกนอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดลำพูน นั้นมีการประเมินมาตรฐานของ กศน. ตำบล ทุกปีงบประมาณ โดยมีครู กศน. ตำบล เป็นผู้ที่มีความสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และทำหน้าที่ประสานงานและต้องปฏิบัติงาน ซึ่งการรายงานผลการประเมินมาตรฐาน ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบล (กศน. ตำบล) สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำพูน ในปี 2559 ผลการประเมินมาตรฐาน กศน. ตำบล ซึ่งส่วนใหญ่การประเมินผลคะแนนอยู่ระหว่าง 75 - 84 คะแนน ระดับคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้ถึงดี ประกอบกับนโยบายของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำพูน ต้องการยกระดับคุณภาพมาตรฐานของ กศน. ตำบล ให้อยู่ในระดับดีมากถึงดีเยี่ยม (จากรายงานผลการประเมินมาตรฐาน กศน. ปี 2559 สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำพูน, 2559,

หน้า 15) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบล (กศน. ตำบล) ต้องมีการพัฒนาให้เป็นไปตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของสถานศึกษาสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ที่ตั้งไว้ปัจจุบัน

ดังนั้น ผู้ศึกษาค้นคว้าสนใจที่จะศึกษาปัญหาการดำเนินงานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำพูน จำนวน 8 อำเภอ มี 51 ตำบล ซึ่งปัจจุบันการดำเนินงานในด้านการดำเนินงาน กศน. ตำบล ของครู กศน. ตำบล เป็นผู้บริหารจัดการไม่เป็นไปตามมาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบลที่สถานศึกษาสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาของชาติและมาตรฐาน กศน. 2560 ใน 4 ด้าน ตามรายงานการประเมินมาตรฐาน กศน. ตำบล ปี 2559 การศึกษาในครั้งนี้ จะบ่งชี้ ให้เห็นถึงความเป็นจริงในปัญหาการดำเนินงานของ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบล จังหวัดลำพูน จำนวน ครู กศน. ตำบล 51 คน ว่าได้มีปัญหาการดำเนินงาน หรือไม่ และมีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบล อย่างไรบ้าง ผลการศึกษาครั้งนี้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำพูน ให้ได้มาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยได้กำหนดไว้ดังต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบล จังหวัดลำพูน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

การทบทวนวรรณกรรม

ศึกษาปัญหาการดำเนินงานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบล จังหวัดลำพูน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องไว้ตามลำดับต่อไปนี้

1. แนวคิด ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ระดับตำบล (กศน. ตำบล)

1.1 ความหมายของ กศน. ตำบล

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2551, หน้า 51) ได้ให้ความหมายไว้ว่า กศน. ตำบล หมายถึง เป็นหน่วยจัดกิจกรรมและสร้างกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ และเกิดสังคมแห่งการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชนและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในชุมชน

1.2 แนวคิดและหลักการ กศน. ตำบล

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2553, หน้า 4) ได้ให้แนวคิดและหลักการ กศน. ตำบลไว้ดังนี้ หลักการทำงาน กศน. ตำบล ยึดชุมชนเป็นฐานในการทำงานและการเรียนรู้ โดยใช้ต้นทุนของชุมชน เช่น อาคาร สถานที่ แหล่งวิทยาการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมประเพณี มีการประสานเครือข่ายในชุมชนร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนในชุมชนสังคมเข้ามามีส่วนร่วมเป็นภาคีเครือข่ายในการดำเนินการจัดกิจกรรม กศน. ตำบลทั้งในฐานะผู้ให้บริการ ผู้รับบริการ มีส่วนร่วมเป็นเจ้าของร่วมคิด ร่วมแก้ปัญหา บูรณาการกระบวนการเรียนรู้และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียนและชุมชนมีคณะกรรมการ กศน. ตำบล ที่เป็นคนในชุมชนให้การส่งเสริมสนับสนุนติดตามดูและร่วมประเมินผลการดำเนินงาน กศน. ตำบล

1.3 ความสำคัญของ กศน. ตำบล

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2553, หน้า 3) ได้กล่าวถึงความสำคัญของ กศน. ตำบล ไว้ดังนี้ การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561) ได้ให้ความสำคัญเรื่องของการศึกษาและการเรียนรู้ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทย เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารจัดการเพื่อให้คนไทยได้

เรียนรู้ตลอดชีวิตทั้งการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยอย่างมีคุณภาพให้บรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ

2. แนวคิดและทฤษฎีการบริหาร

2.1 ความหมายและความสำคัญของการบริหาร

ธีระ รุญเจริญ (2554, หน้า 10) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง ความหมายที่จะใช้ทรัพยากรให้มีประโยชน์มากที่สุด และบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพเมื่อพิจารณาในเชิงระบบแล้วจะเห็นว่า การบริหารเป็นเรื่องของขั้นตอนระหว่าง ทรัพยากรกระบวนการและผลผลิต สำหรับทรัพยากรนั้นอาจครอบคลุมไปถึง คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ การจัดการส่วนผลผลิตนั้นย่อมมุ่งตรงไปที่ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล คุณภาพหรือทั้งนี้ ผลผลิตจะเป็นไปได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ย่อมขึ้นอยู่กับกระบวนการหรือวิธีการที่จะนำมาใช้ในการบริหาร

2.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร

Taylor ได้รับการยกย่องว่าเป็นบิดาการบริหารแบบวิทยาศาสตร์ เนื่องจากประสบการณ์และผลงานที่ได้รับมาจากการเป็นช่างฝึกหัด พนักงาน โฟร์แมน นายช่างใหญ่ และหัวหน้าวิศวกร สามารถรู้จักและสัมผัสปัญหาในการทำงาน มีความรู้ความเข้าใจเจตนคติของพนักงานและมีโอกาสพัฒนาคุณภาพของการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

บทบาทสำคัญของ Taylor ต่องานคือ มีความรู้ ความเข้าใจและมีความสามารถในการคิดเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต โดยลดค่าใช้จ่ายในการผลิตให้ต่ำลง เพิ่มกำไรมากขึ้น มีความคิดสร้างสรรค์สามารถเพิ่มค่าจ้างแก่พนักงานโดยวิธีการสร้างผลผลิตให้มากขึ้น

3. แนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้

3.1 ความหมายของการเรียนรู้

ดวงพร หวานเย็น (2556, หน้า 21) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ไว้ว่า การเรียนรู้ คือกระบวนการที่ทำให้คนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความคิด คนสามารถเรียนได้จากการยินการสัมผัสการอ่านการใช้เทคโนโลยี การเรียนรู้ของเด็กและผู้ใหญ่จะต่างกัน เด็กจะเรียนรู้ด้วยการเรียนในห้องการซักถาม ผู้ใหญ่มักเรียนรู้ด้วยประสบการณ์ที่มีอยู่ แต่การเรียนรู้จะเกิดขึ้นจากประสบการณ์ที่ผู้สอนนำเสนอ โดยการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ผู้สอนจะเป็นผู้ที่สร้างบรรยากาศทางจิตวิทยาที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ที่จะให้เกิดขึ้นเป็นรูปแบบใดก็ได้ เช่น ความเป็นกันเอง ความเข้มงวดกวดขัน หรือความไม่มีระเบียบวินัย สิ่งเหล่านี้ผู้สอนจะเป็นผู้สร้างเงื่อนไขและสถานการณ์เรียนรู้ให้กับผู้เรียน ดังนั้น ผู้สอนจะต้องพิจารณาเลือกรูปแบบการสอนรวมทั้งการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน

ปราณี อ่อนศรี (2557, หน้า 97 - 102) กล่าวว่า การเรียนรู้ คือ กระบวนการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมโดยการแสดงกริยาโต้ตอบต่อ สถานการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง การเรียนรู้เป็นกระบวนการของประสบการณ์ และการฝึกหัดก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมอย่างถาวร

3.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้

ทิศนา แขมมณี (2545, หน้า 17) ได้สรุปการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีดังกล่าว ควรมีหลักการ ดังนี้

1) ครูควรคำนึงถึงพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียน และจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนอย่าง เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของผู้เรียน ไม่ควรบังคับให้เด็กเรียนในขณะที่ยังไม่พร้อมเพราะอาจทำให้เด็กเกิดเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียนได้

2) ครูควรเริ่มสอนจากสิ่งที่ผู้เรียนคุ้นเคยหรือมีประสบการณ์มาก่อน แล้วจึงเสนอสิ่งใหม่ที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งเก่าจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี

3) ครูควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนรับประสบการณ์ที่หลากหลาย และมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวทั้งทางธรรมชาติ กายภาพและบุคคล รวมทั้งสื่อและเทคโนโลยีทั้งหลาย เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้ซึมซับรับข้อมูลต่าง ๆ เข้าสู่โครงสร้างทางสติปัญญาของตน ถ้าเกิดความขัดแย้ง ทางปัญญาซึ่งบุคคลจะต้องใช้กระบวนการปรับสภาวะ (Accommodation) ช่วยสร้างความหมาย ของข้อมูลใหม่และเก่าให้แก่ตนเอง

4. แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วม

4.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

จักรพงษ์ สงวนชม (2549, หน้า 24) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรับผิดชอบในการดำเนินการเรื่องต่าง ๆ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์อันเป็นผลประโยชน์ร่วมกันของคนในชุมชน

สุเมธ พุทธินันท์เมธา (2549, หน้า 12) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง การดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษาที่เปิดโอกาสให้บุคคลในชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการคิดมาร่วมทำในรูปแบบของคณะกรรมการเพื่อคอยให้คำเสนอแนะความคิดให้เป็นจุดเชื่อมโยง อันจะนำมาซึ่งความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน ทั้งนี้ ทุกฝ่ายต้องสื่อสารแบบเปิดระดมความคิดเพราะชุมชนย่อมมีทรัพย์อันทรงคุณค่าแอบแฝงอยู่ ถ้าครูหรือผู้บริหารใช้โอกาสให้เป็นประโยชน์แล้วประโยชน์ก็จะตามมามากมาย เช่น การเกิดความสามัคคี ประสิทธิภาพงาน และเป็นการสร้างสรรค์ในระบบ การปกครองแบบประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในชุมชน

4.2 ความสำคัญของการมีส่วนร่วม

ธีระพงษ์ แก้วหาวงษ์ (2546, หน้า 147) ได้อธิบายถึงกระบวนการเสริมสร้างชุมชนโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนว่ามีความสำคัญ ดังนี้

1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐาน และเป็นสิทธิมนุษยชน ดังนั้นการดำเนินการพัฒนาจึงควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

2) การมีส่วนร่วมของประชาชนช่วยให้เกิดการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ปัญหาการดำเนินงานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบล จังหวัดลำพูน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ทั้ง 4 ด้าน

1) ด้านการบริหารจัดการ
2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
3) ด้านการมีส่วนร่วม
4) ด้านการติดตาม ประเมินผลและรายงานผล

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) มีรายละเอียด ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ ประชากรทั้งหมดได้แก่ ครู กศน. ตำบล ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดลำพูนจำนวน 51 คน ประจำปี 2563

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของครู กศน. ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดลำพูน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับตำแหน่ง เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง

ตอนที่ 2 ปัญหาการดำเนินงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดลำพูน ตามความคิดเห็นของครู กศน. ตำบล ตามมาตรฐานกศน. ตำบล 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการบริหารจัดการ มี 1 มาตรฐาน 5 ตัวบ่งชี้ 2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มี 1 มาตรฐาน 4 ตัวบ่งชี้ 3) ด้านการมีส่วนร่วม มี 1 มาตรฐาน 3 ตัวบ่งชี้ 4) ด้านการติดตาม ประเมินผล และรายงานผล มี 1 มาตรฐาน 2 ตัวบ่งชี้ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่ามีค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท Likert

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอหนังสือแนะนำตัวผู้ศึกษาค้นคว้า จากสำนักงานคณะครุศาสตรบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ถึงผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำพูน ทั้งหมดจำนวน 8 อำเภอ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำพูน เพื่อขอความร่วมมือให้ครู กศน. ตำบลตอบแบบสอบถาม

2. ส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือแนะนำตัวไปยังสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดลำพูน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสำรวจความคิดเห็น โดยผู้ศึกษาเป็นผู้นำแบบสอบถามไปส่งให้กับผู้ตอบแบบสำรวจความคิดเห็น โดยผู้ศึกษาเป็นผู้นำแบบสอบถามไปส่งให้กับผู้ตอบแบบสำรวจความคิดเห็นโดยตรง พร้อมเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจนับและตรวจสอบความสมบูรณ์เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ค่าสถิติที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีดังต่อไปนี้

1. ค่าร้อยละ (Percentage): %
2. ค่าเฉลี่ย (Mean): μ
3. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Stand deviation): σ

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาสถานศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบล จังหวัดลำพูน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย คือ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีประชากร 51 คน เป็นเพศชาย 17 คน เพศหญิง 34 คน การศึกษาระดับปริญญาตรี อายุ 30 - 40 ปี และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง 10 - 20 ปี โดยในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีปัญหามากที่สุดคือ ด้านการมีส่วนร่วม และด้านที่มีปัญหาน้อยที่สุดคือ คือ ด้านการติดตาม ประเมินผล และรายงานผล เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1. ด้านบริหารจัดการ ระดับปัญหาการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาสถานศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบล จังหวัดลำพูน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านบริหารจัดการโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า สื่อการสอนและอุปกรณ์การเรียน เช่น แบบเรียน คู่มือ ชุดการเรียนรู้ อุปกรณ์กีฬา ครอบคลุมทุกหลักสูตร มีระดับปัญหาสูงที่สุด รองลงมา คือ สถานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่ประชาชนสามารถใช้บริการได้สะดวก และข้อที่มีระดับปัญหาต่ำที่สุด คือ คณะกรรมการ กศน. ตำบล อาสาสมัคร กศน. และมีอาสาสมัครส่งเสริมการอ่านที่เป็นปัจจุบัน ในการส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมใน กศน. ตำบล

2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ระดับปัญหาการดำเนินงานศูนย์การศึกษาสถานศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบล จังหวัดลำพูน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การจัดกิจกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน มีระดับปัญหาสูงที่สุด รองลงมา คือ การส่งเสริมการจัดกิจกรรมของชุมชนอย่างต่อเนื่อง เช่น เวทีชาวบ้าน เวทีประชาธิปไตย ตลาดนัดอาชีพ กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาหรือวันสำคัญอื่น ๆ เป็นต้น และข้อที่มีระดับปัญหาต่ำที่สุด คือ การจัดกิจกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต

3. ด้านการมีส่วนร่วม ระดับปัญหาการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาสถานศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบล จังหวัดลำพูน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยภาพรวมในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการวางแผนการพัฒนา กศน. ตำบล ระดับปัญหาสูงที่สุด รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาอาคารสถานที่ และข้อที่มีระดับปัญหาต่ำที่สุด คือ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนา กศน. ตำบล และการสำรวจและรวบรวมแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาไว้เป็นปัจจุบัน

4. ด้านการติดตาม ประเมินผล และรายงานผล ระดับปัญหาการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาสถานศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบล จังหวัดลำพูน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การนำผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลมา

ปรับปรุงพัฒนากิจกรรมของ กศน.ตำบล ระดับปัญหาสูงที่สุด รองลงมา คือ กระบวนการในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่หลากหลาย และข้อที่มีระดับปัญหาต่ำที่สุด คือ การมีแผนการติดตามผลการดำเนินงาน

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาเรื่อง ปัญหาการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาสถานศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบล จังหวัดลำพูน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มีประเด็นที่นามาอภิปรายผลการศึกษาได้ ดังนี้

ผลการศึกษาปัญหาการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาสถานศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบล จังหวัดลำพูน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พบว่า ครู กศน. ตำบล สถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำพูน มีปัญหาการดำเนินงานของสถานศึกษาโดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการมีส่วนร่วม รองลงมา คือ ด้านบริหารจัดการ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และพบว่า ปัญหาการดำเนินงานของสถานศึกษาต่ำสุด คือ ด้านการติดตามประเมินผล และรายงานผลตามลำดับซึ่งสอดคล้องกับ นิกร กาญจนสิทธิ์ (2557) พบว่า การมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าแต่ละด้านอยู่ในระดับ มากเรียงจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการทำงานร่วมกัน ด้านการประเมินผล และด้านการวางแผน เจตคติที่มีต่องานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า

1. ด้านการบริหารจัดการ พบว่า ปัญหาการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาสถานศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบล จังหวัดลำพูน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มีการดำเนินงานของสถานศึกษาด้านการบริหารจัดการ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องมาจาก ครูได้รับการสนับสนุน ส่งเสริมแนะนำจากผู้บังคับบัญชาและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ทำให้ครูมีกำลังใจในการทำงาน ทำงานอย่างเต็มความสามารถส่งผลให้งานประสบผลสำเร็จ สอดคล้องกับ โสภา สมหวัง (2557) พบว่า การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตและการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชนมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก การจัดการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ มีความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง

2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า ปัญหาการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาสถานศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบล จังหวัดลำพูน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มีปัญหาการดำเนินงานของสถานศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องมาจาก ครูนำวิทยากรจากภายนอกมาช่วยในการเรียนการสอนของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนนำวิชาความรู้ที่ได้รับไปประกอบอาชีพและส่งเสริมรายได้ให้กับนักเรียน ได้รับการส่งเสริมการทำงาน จากผู้บังคับบัญชา และได้รับคำชมเชยจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน เมื่อทำงานประสบผลสำเร็จ สอดคล้องกับ ณัฐชยา พันลำเนา (2556) พบว่า ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกและสนใจโครงงานจัดการเรียนการสอนเสริมที่ครบทุกรายวิชาและสรรหาบุคลากรที่มีความรู้กระตุ้นให้นักศึกษาเข้าใจถึงความสำคัญของกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตให้มากขึ้นแนวทางการพัฒนาครู กศน. ออกพื้นที่พบกลุ่มนอกเวลาราชการ ฝึกอบรมด้านคอมพิวเตอร์ และค้นคว้าทางแหล่งเรียนรู้ พัฒนาผู้เรียนให้มี ทักษะด้านการวิเคราะห์และจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรอย่างต่อเนื่องจัดการเรียนการสอนเสริมที่ครบทุกรายวิชาและสรรหาบุคลากรที่มีความรู้โดยเฉพาะนักศึกษาต้องเรียนรู้และศึกษาการทำกิจกรรมตามขั้นตอนเพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้จริง

3. ด้านการมีส่วนร่วม พบว่า ปัญหาการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาสถานศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบล จังหวัดลำพูน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มีปัญหาการดำเนินงานของสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องมาจาก ครูได้สอนตรงกับสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา ครูได้รับมอบหมายงานพิเศษที่ตรงกับความรู้ความสามารถ และครูได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบมีขอบข่ายที่ชัดเจนและเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ อีกทั้งชุมชนให้ความร่วมมือในการถ่ายทอดวิชาความรู้ให้นักเรียน นักศึกษาได้มีประสบการณ์ในการใช้วิชาชีพในการประกอบอาชีพที่เหมาะสมสอดคล้องกับ นิกร กาญจนสิทธิ์ (2557) พบว่า การมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก

4. ด้านการติดตาม ประเมินผล และรายงานผล พบว่า ปัญหาการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาสถานศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบล จังหวัดลำพูน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มีปัญหาการดำเนินงานของสถานศึกษา ด้านการติดตาม ประเมินผล และรายงานผล ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องมาจาก ครู กศน. ได้ใช้ความรู้ความสามารถของตนทำงานที่รับผิดชอบ อย่างเต็มที่มีการติดตามนักเรียนมาศึกษาต่อสอบประเมินผล และรายงานผลเมื่อสำเร็จการศึกษา จนสำเร็จตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับ พูลทรัพย์ เตินเตือน (2553) พบว่า การวัดและประเมินผลซึ่งพนักงาน มีความคิดเห็นแตกต่างจากข้าราชการและครูศูนย์การเรียนชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านบริหารจัดการ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจในการบริหารงานร่วมกัน มีความมั่นคงในการทำงาน สนับสนุนการจัดหาสื่อการเรียนรู้ทุกประเภทที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการหาวิธีการระดมทรัพยากรจากหน่วยงานและชุมชนเพื่อให้ได้มาซึ่งสื่อการเรียนรู้ทุกประเภทที่เอื้อต่อการเรียนรู้ให้พร้อมในการจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียน

1.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้บริหารควรมีสนับสนุน ส่งเสริม พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ ครู กศน. ตำบลต้องศึกษา หลักการ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดความเหมาะสมกับผู้เรียน

1.3 ด้านการมีส่วนร่วม ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครู ชุมชน มีบทบาทในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครู กศน. ตำบลต้องศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมมาประยุกต์ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และต้องเปิดใจให้ผู้ อื่นหรือหน่วยงานอื่นเข้าร่วมกิจกรรมของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบล ตามรูปแบบและกระบวนการมีส่วนร่วมนั้นตามแต่กรณี

1.4 ด้านการติดตาม ประเมินผล และรายงานผล ผู้บริหารควรติดตามผลการปฏิบัติงานของครู ผู้เรียน ให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และเป็นปัจจุบัน รายงานผลต่อสาธารณะชน โดยนำผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการจัดกิจกรรม นำมาปรับปรุงและพัฒนากิจกรรม โดยต้องศึกษาแนวคิดและฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการจัดกิจกรรมในการนิเทศ ติดตามและรายงานผลเพื่อนามาประยุกต์ใช้ในเหมาะสมกับการบริหารจัดการและปรับปรุงพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้กับครูผู้สอน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำพูน

2.2 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำพูน

เอกสารอ้างอิง

จักรพงษ์ สงวนชม. (2549). **ภูมิปัญญาและการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในการจัดการทรัพยากรดิน กรณีศึกษาหมู่บ้านกะเลา ตำบลหมื่นศรี อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์.** วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์). มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

ณัฐชยา พันลาเนา. (2556). **การศึกษาสภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคายบริหารการศึกษา.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การศึกษาตลอดชีวิตและการพัฒนามนุษย์). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ดวงพร หวานเย็น. (2556). **การจัดการการสอนบนเครือข่ายสังคมออนไลน์เรื่องการเขียนเพื่อการสื่อสารโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต (เทคโนโลยีการเรียนรู้และสื่อสารมวลชน). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.

ทิศนา แขมมณี. (2545). **ศาสตร์การสอน.** กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธีระ รุญเจริญ. (2554). **ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา (ฉบับปรับปรุง) เพื่อปฏิรูปรอบ 2 และการประเมินภายนอกรอบ 3.** (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.

ธีระพงษ์ แก้วหาวงษ์. (2546). **กระบวนการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ประชาชน ประชาสังคม.** (พิมพ์ครั้งที่ 4). ขอนแก่น: ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาการสาธารณสุขมูลฐาน.

นิกร กาญจนสิทธิ์. (2557). **การมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดภูเก็ต.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.

ปราณี อ่อนศรี. (2557). ACTOR Model: ทางเลือกในการจัดการเรียนรู้ทางการพยาบาล. **วารสารพยาบาลทหารบก,** 15, 97 - 102.

พูลทรัพย์ เตินเตือน. (2553). **สภาพปัญหาและประสิทธิภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครพนม.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.

สำนักงานการศึกษานอกโรงเรียน. (2554). **คู่มือการดำเนินงาน กศน. ตำบล.** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2551). **พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.** กรุงเทพฯ: รังสี.

_____. (2553). **แนวทางการพัฒนาศูนย์การเรียนให้เป็นศูนย์กลาง การเรียนรู้ตลอดชีวิต.** กรุงเทพฯ: รังสี.

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำพูน. (2559). **รายงานผลการประเมินมาตรฐาน กศน. ปี 2559.** ลำพูน: ผู้แต่ง.

สุเมธ พุทธินันท์เมธา. (2549). **การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านป่าหนาม อำเภอแคนดง จังหวัดบุรีรัมย์.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

โสภา สมหวัง. (2557). **การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาศึกษานอกระบบสำหรับประชากรวัยแรงงาน อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.